

КАРЕТНА ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціології та психології, кандидат політичних наук, доцент*

КУРОВА АНАСТАСІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук*

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СІМЕЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

У суспільстві під благополуччям розуміють позитивний результат життя людини, який має значення для всіх верств суспільства так як це говорить про те, що люди задоволені своїм життям (хороші умови житла, здоров'я, сім'я, робота оточення), це все має основоположне значення для благополуччя [8].

Багато показників, які вимірюють умови життя, часом не в змозі виміряти те, що люди відчувають і думають про своє життя, про відносини з навколишнім їх соціумом, про стійкість позитивних емоцій, реалізацію свого потенціалу. Зазвичай благополуччя включає в себе глобальні судження про задоволеність життям і, про почуття які відчувають люди від радості до депресії.

В сучасних умовах економічної, екологічної та соціальної кризи, людина постійно зустрічається зі стресогенними ситуаціями, з різними чинниками, які несуть пряму та непряму загрозу її фізичному та психологічному здоров'ю, а також здоров'ю усім членам її сім'ї. Мова йде про такі чинники, як пандемія, та викликана нею соціальна ізоляція, відсутність роботи, економічні проблеми, негаразди в сім'ї – все це має безпосередній вплив на її почуття впевненості в житті, відчуття безпеки та благополуччя. Тому в умовах сьогодення, набувають актуальності такі поняття як «психологічне здоров'я» та «стресостійкість особистості».

Психологічно стійка особистість набагато легше адаптується до оточуючих її стресогенних чинників, виявляє більш високій рівень задоволеності власним життям, що значно впливає на її настрій та психічний стан. Вона також дає вищу оцінку своїй поточній життєвій ситуації, тобто виявляє вищий рівень суб'єктивного благополуччя особистості [4].

Всі вищевказані чинники забезпечують особистості більшу витривалість в складних ситуаціях, значно сприяють збереженню її психологічного здоров'я, що дає змогу протистояти щоденним викликам її життя [5, с. 224]. Адже суб'єктивно благополучна людина має активну просоціальну позицію, вона веде активний спосіб життя, займається різноманітними видами діяльності, а найголовніше вона має соціально та психологічно здорову сім'ю, котра характеризується взаєморозумінням, взаємопідтримкою та гармонійним ставленням один до одного.

Благополуччя і стабільність шлюбу залежить від багатьох факторів, і ключовим тут виступає підготовленість молодих людей до сімейного життя, а саме їх духовно – психологічна сумісність.

Для щасливого сімейного життя кожен з подружжя повинен бути носієм певних духовних цінностей зазвичай під цими цінностями ми розуміємо кохання, відповідальність, почуття власної повноцінності, повагу членів своєї сім'ї.

На жаль в процесі подружнього життя виникає чимало неприємностей, які призводять до небажаних наслідків. Дуже важливо при вступі в шлюб мати правильне уявлення про сутність інтимних стосунків чоловіка і жінки в шлюбі

Для існування повноцінної сім'ї в ній має бути присутня гармонія і злагода. Слід завжди пам'ятати, що діти рівняються і навіть мимоволі наслідують своїх батьків. Батьки обов'язково повинні бути позитивним прикладом для дітей, щоб потім життя дитини не була трагедією [2].

Дослідники частіше розрізняють три варіанти суб'єктивного благополуччя – фізичне, психологічне і соціальне. Серед розмаїття підходів виділяються два основних – гедоністичний (від грец. Hedone – «насолота») і евдемоністичний (від грец. Eudaimonia – «щастя, блаженство») [7].

З точки зору гедоністичного підходу, що розробляється головним чином в когнітивної та поведінкової психології, благополуччя визначається через досягнення задоволення і уникнення незадоволення, виступаючи як результат соціального порівняння.

Шлях людини до благополуччя лежить, перш за все, через успішну соціальну адаптацію – пристосування до конкретних життєвих умов і обставин, запитам соціального оточення. Евдемоністичний підхід ґрунтується на ідеях гуманістичної психології і розглядає благополуччя як розвиток індивідуальності людини, повноту самореалізації, можливість ставати суб'єктом власного життя. При цьому наголошується, що події, які не відповідають задоволенню, можуть сприяти досягненню людиною в зв'язку з усвідомленням своїх життєвих цілей, підвищенням свідомості життя, появою здатності до співпереживання [6, с. 94].

Такий підхід характерний, наприклад, для поглядів К.Ріфф Робляться численні спроби інтеграції цих підходів, серед яких, перш за все, слід вказати на роботи Р.М. Шаміонова [8]. В даний час достатньо вивчені закономірності залежності психологічного благополуччя від статі, віку, культурної приналежності, ведуться роботи по вивченню інших факторів, що впливають на психологічне благополуччя однак питання суб'єктивно-психологічного благополуччя подружжя у шлюбі досліджені недостатньо [7].

Взагалі, слід пам'ятати, що у взаєминах подружжя слід уникати такого явища, як об'єктивна оцінка один одного. Потрібно зрозуміти, що об'єктивність в сім'ї часто призводить до формалізму в стосунках. Об'єктивність може мати місце на роботі або у відношенні друзів але не в родині. У відносинах чоловіка і дружини на першому плані повинні бути почуття і порозуміння. Чоловік завжди повинен бути впевнений в тому, що в дружині він знайде підтримку, розуміння, повагу. Це те, що

надає силу чоловікові, відповідно він із задоволенням витратить їх на благополуччя своєї родини.

Можна підвести підсумок, що фундаментом соціального здоров'я суспільства, перш за все є здорова сім'я, в якій є любов, повага, взаєморозуміння і звичайно ж довіра. Це та структура яка зближує молоду пару духовно і фізично, об'єднує в шлюбі та вихованні дітей, надаючи тим самим відчуття комфорту і щастя в сімейному житті, що в свою чергу допомагає формуванню повноцінної особистості, а також її самоутвердженню не тільки в родині, а й в суспільстві.

Список використаної літератури:

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни / К.А. Абульханова-Славская. М.: Мысль – 1991. – 299 с.
2. Гребенников И.В. Основы семейной жизни / И.В. Гребенников. – М.: Просвещение, 1991. – 158 с.
3. Джидарьян И.А. Счастье в представлениях обыденного сознания / И.А. Джидарьян // Психологический журнал. 2000. – Т. 21. – № 2. – С. 40-48.
4. Куликов Л.В. Детерминанты удовлетворенности жизнью / Л.В. Куликов // Общество и политика / Ред. В.Ю. Большаков. СПб., Изд-во С.-Петербургского ун-та, 2000, с. 476-510.
5. Курова А.В. Задоволеність життям та суб'єктивне благополуччя особистості / А.В. Курова // Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. – 2015. – № 4. – С. 221-232.
6. Лепешинский Н.Н. Эмпирическое сопоставление гедонистического и эвдемонистического подходов к пониманию благополучия / Н.Н. Лепешинский [Текст] // Психологический журнал. – 2009. – № 3. – С. 90-99.
7. Узлов Н.Д. Психологическое благополучие в браке на этапах молодого и среднего супружества / Н.Д. Узлов // Актуальные проблемы психологии личности: сб. ст. по матер. V междунар. науч.-практ. конф. № 5. – Новосибирск: СибАК, 2011.
8. Шамяионов Р.М. Психология субъективного благополучия: (к разработке интегративной концепции) [Текст] / Р.М. Шамяионов // Мир психологии. – 2002. – № 2. – С. 143-148.

Ключові слова: суб'єктивне благополуччя, психологічне здоров'я, сім'я, повноцінна сім'я, діти, виховання, взаєморозуміння, стабільність шлюбу, суспільство.

Ключевые слова: субъективное благополучие, психологическое здоровье, семья, полноценная семья, дети, воспитание, взаимопонимание, стабильность брака, общество.

Key words: subjective well-being, psychological health, family, full-fledged family, children, upbringing, mutual understanding, stability of marriage, society.